

II.

(Nezakonodavni akti)

UREDBE

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2016/522

od 17. prosinca 2015.

o dopuni Uredbe (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu izuzeća za određena javna tijela i središnje banke trećih zemalja, pokazatelja manipuliranja tržištem, pragova za objavljivanje, nadležnog tijela za obavijesti o odgodama, odobrenja trgovanja tijekom razdoblja zabrane trgovanja i vrste transakcija rukovoditelja o kojima se mora obavješćivati

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o zlouporabi tržišta te stavljajući izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 6. stavak 5., članak 12. stavak 5., članak 17. stavke 2. i 3 te članak 19. stavke 13. i 14.,

budući da:

- (1) Uredbom (EU) br. 596/2014 Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje delegiranih akata u određenom broju blisko povezanih pitanja koja se odnose na izuzeće određenih javnih tijela i središnjih banaka trećih zemalja iz područja primjene te Uredbe, pokazatelje manipuliranja tržištem, pragove za objavljivanje povlaštenih informacija od strane sudionika na tržištu emisijskih jedinica, određivanje nadležnog tijela za obavijesti o odgodama objavljivanja povlaštenih informacija, okolnosti u kojima izdatelj može odobriti trgovanje tijekom razdoblja zabrane trgovanja i vrste transakcija rukovoditelja o kojima se mora obavješćivati.
- (2) Države članice, članice Europskog sustava središnjih banaka, ministarstva i druge agencije i subjekte posebne namjene jedne ili više država članica te Uniju i određena druga javna tijela ili osobe koje postupaju u njihovo ime ne bi trebalo ograničavati u provedbi monetarne i tečajne politike te politike upravljanja javnim dugom u mjeri u kojoj se te radnje poduzimaju u javnom interesu i isključivo u cilju provedbe tih politika.
- (3) Izuzeće iz područja primjene Uredbe (EU) br. 596/2014 za radnje poduzete u javnom interesu mogu se, u skladu s člankom 6. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 596/2014, proširiti na javna tijela koja su zadužena za upravljanje javnim dugom ili u njemu sudjeluju i na središnje banke u trećim zemljama ako ispunjavaju relevantne zahtjeve. U tu je svrhu Komisija izradila te Europskom parlamentu i Vijeću podnijela izvješće u kojem se ocjenjuje međunarodni položaj određenih javnih tijela koja su zadužena za upravljanje javnim dugom ili u njemu sudjeluju i središnjih banaka u trećim zemljama. To je izvješće sadržavalo usporednu analizu položaja određenih tijela i središnjih banaka unutar pravnog okvira trećih zemalja kao i norme upravljanja rizicima koje se primjenjuju na

⁽¹⁾ SL L 173, 12.6.2014., str. 1.

transakcije u koje stupaju ta javna tijela i središnje banke u tim jurisdikcijama. Usporednom analizom u izvješću je zaključeno da je prikladno proširiti izuzeća koja se odnose na transakcije, naloge ili postupke koji se provode u svrhu monetarne i tečajne politike te politike upravljanja javnim dugom i na određena javna tijela i središnje banke tih trećih zemalja.

- (4) Potrebno je utvrditi i, prema potrebi, preispitati popis izuzetih javnih tijela i središnjih banaka trećih zemalja.
- (5) Ključno je odrediti pokazatelje manipulativnog ponašanja povezanog s lažnim ili obmanjujućim signalima i držanjem cijena utvrđene u Prilogu I. Uredbi (EU) br. 596/2014 kako bi se razjasnili njihovi elementi i uzele u obzir tehničke novosti na financijskim tržištima. Stoga je potrebno osigurati netaksativni popis takvih pokazatelja, uključujući primjere praksi.
- (6) Za neke je prakse potrebno utvrditi dodatne pokazatelje jer se njima mogu razjasniti i prikazati takve prakse. Te pokazatelje ne bi trebalo smatrati taksativnima ili konačnima, a njihove odnose prema jednom ili više primjera prakse ne bi trebalo smatrati ograničavajućima. Ne bi trebalo smatrati da primjeri praksi sami po sebi predstavljaju manipuliranje tržištem, već ih je potrebno uzeti u obzir ako transakcije ili naloge za trgovanje ispituju sudionici na tržištu i nadležna tijela.
- (7) Potrebno je slijediti proporcionalni pristup, uzimajući u obzir narav i posebne značajke dotičnih financijskih instrumenata i tržišta. Primjeri mogu biti povezani s jednim ili više pokazatelja manipuliranja tržištem kako su utvrđeni u Prilogu I. Uredbi (EU) br. 596/2014 ili ih prikazivati. Stoga određena praksa može uključivati više od jednog pokazatelja manipuliranja tržištem utvrđenih u Prilogu I. Uredbi (EU) br. 596/2014 ovisno o tome kako se primjenjuju, a može biti prisutno i određeno preklapanje. Slično tome, iako se na to posebno ne upućuje u ovoj Uredbi, određene druge prakse mogu prikazivati sve pokazatelje utvrđene u ovoj Uredbi. Stoga bi sudionici na tržištu i nadležna tijela trebali uzeti u obzir druge neodređene okolnosti koje bi se mogle smatrati potencijalnim manipuliranjem tržištem u skladu s definicijom utvrđenom u Uredbi (EU) br. 596/2014.
- (8) U određenim primjerima praksi utvrđenima u ovoj Uredbi opisuju se slučajevi koji su uključeni u pojam manipuliranja tržištem ili koji, u nekim aspektima, upućuju na manipulativno postupanje. S druge strane, određeni primjeri praksi mogu se smatrati legitimnima ako, na primjer, osoba koja stupa u transakcije ili izda naloge za trgovanje za koje se može smatrati da predstavljaju manipuliranje tržištem može tvrditi da su njezini razlozi za stupanje u te transakcije ili izdavanje naloga za trgovanje bili legitimni te da su bili u skladu s prihvaćenom praksom na predmetnom tržištu.
- (9) Za potrebe navođenja primjera praksi u kojima se upućuje na pokazatelje manipuliranja tržištem kako su utvrđeni u Prilogu I. Uredbi (EU) br. 596/2014, unakrsno upućivanje u Prilogu II. ovoj Uredbi uključuje odgovarajući primjer prakse i dodatni pokazatelj povezan s tim primjerom.
- (10) Za potrebe pokazatelja manipulativnog ponašanja utvrđenih u ovoj Uredbi svako upućivanje na „nalog za trgovanje” obuhvaća sve vrste naloga, uključujući prvotne naloge, izmjene, ažuriranja i otkazivanja, neovisno o tome jesu li izvršeni, neovisno o sredstvima koja su upotrijebljena za pristup mjestu trgovanja, izvršenje transakcije ili unošenje naloga za trgovanje, te neovisno o tome je li nalog unesen u knjigu naloga mjesta trgovanja.
- (11) Sudionici na tržištu emisijskih jedinica posebna su podskupina subjekata koji sudjeluju na tržištu emisijskih jedinica. Među subjektima koji sudjeluju na tržištu emisijskih jedinica one iznad određenih minimalnih pragova potrebno je smatrati sudionicima na tržištu emisijskih jedinica, a zahtjev u pogledu objavljivanja povlaštenih informacija potrebno je primjenjivati samo na njih. Stoga je te minimalne pragove potrebno jasno utvrditi.
- (12) Slijedom definicije povlaštenih informacija iz članka 7. stavka 4. Uredbe (EU) br. 596/2014 sudionik na tržištu emisijskih jedinica treba u svakom pojedinačnom slučaju ocijeniti ispunjavaju li informacije koje se razmatraju kriterije povlaštenih informacija. To podrazumijeva da se od sudionika na tržištu emisijskih jedinica ne očekuje da javno objavi sve informacije o svojem fizičkom poslovanju. Sudionik na tržištu emisijskih jedinica trebao bi propisno ocijeniti predmetne informacije, uzimajući u obzir tržišne okolnosti i druge vanjske čimbenike koji mogu utjecati na cijenu emisijske jedinice u određenom trenutku kada se informacije pojave.

- (13) Izuzećem utvrđenim u članku 17. stavku 2. Uredbe (EU) br. 596/2014 iz definicije sudionika na tržištu emisijskih jedinica isključeni su oni subjekti koji sudjeluju na tržištu emisijskih jedinica kada su postrojenja ili zrakoplovne aktivnosti koje posjeduju, kontroliraju ili su za njih odgovorni u prethodnoj godini imali emisiju koja nije bila veća od minimalnog praga ekvivalenta u ugljičnom dioksidu i, u slučaju da izvršavaju aktivnosti povezane s izgaranjem, imali nazivnu toplinsku snagu koja nije bila veća od minimalnog praga. Stoga bi se minimalni pragovi trebali odnositi na cjelokupno poslovanje, uključujući zrakoplovne aktivnosti ili postrojenja, koje predmetni sudionik na tržištu emisijskih jedinica ili njegovo matično društvo ili povezano društvo posjeduje ili kontrolira, ili za operativna pitanja za koja je predmetni sudionik ili njegovo matično društvo ili povezano društvo potpuno ili djelomično odgovoran.
- (14) Osim toga, godišnji prag ekvivalenta ugljičnog dioksida i prag nazivne toplinske snage potrebno je uzeti u obzir kumulativno kako se zahtjev ne bi primjenjivao. Stoga bi premašivanje jednog od dvaju pragova trebalo biti dostatno za primjenu obveze objavljivanja na temelju članka 17. stavka 2. Uredbe (EU) br. 596/2014.
- (15) Kako bi se povećao integritet tržišta, a istodobno izbjeglo prekomjerno objavljivanje, prikladno je odrediti minimalne pragove na razini kojom se izuzimaju društva za koja nije vjerojatno da imaju povlaštene informacije.
- (16) Prema potrebi, minimalne pragove potrebno je preispitati kako bi se ocijenilo njihovo funkcioniranje s obzirom na, među ostalim, očekivano povećanje transparentnosti tržišta emisijskih jedinica, uključujući broj prijavljenih događaja i povezano administrativno opterećenje, razvoj i zrelost tržišta emisijskih jedinica, broj sudionika na tržištu emisijskih jedinica te utjecaj na dostupnost informacija specifičnih za određeno društvo, na oblikovanje cijena ili na odluke o ulaganjima na tržištu emisijskih jedinica.
- (17) Uzimajući u obzir prošireno područje primjene Uredbe (EU) br. 596/2014 u smislu obuhvaćenih financijskih instrumenata, činjenica da se zahtjev *ex post* obavješćivanja nadležnog tijela primjenjuje na izdavatelje koji su zatražili ili odobrili uvrštavanje svojih financijskih instrumenata za trgovanje na uređenom tržištu u državi članici ili, u slučaju instrumenata kojima se trguje samo na multilateralnoj trgovinskoj platformi (MTP) ili na drugim vrstama organiziranih trgovinskih platformi (OTP), izdavatelje koji su odobrili trgovanje svojim financijskim instrumentima na MTP-u ili OTP-u ili koji su zatražili uvrštavanje svojih financijskih instrumenata za trgovanje na MTP-u u državi članici te činjenica da financijski instrumenti takvih izdavatelja mogu biti uvršteni za trgovanje ili se njima može trgovati na mjestima trgovanja u različitim državama članicama, potrebno je osigurati da je u svim slučajevima jedinstveno nadležno tijelo koje prima obavijest ono s najviše interesa za nadzor tržišta te izbjeći da izdavatelj primjenjuje diskrecijsko pravo. Taj se pristup oslanja na primjenu pojma vlasnički vrijednosni papiri.
- (18) Obveza obavješćivanja nadležnog tijela o odgodama objavljivanja povlaštenih informacija utvrđena u članku 17. stavku 4. Uredbe (EU) br. 596/2014 primjenjuje se i na sudionike na tržištu emisijskih jedinica. U pogledu primjene Uredbe (EU) br. 596/2014 primjenjuje se na sudionike na tržištu emisijskih jedinica koji su aktivni na primarnom tržištu emisijskih jedinica ili proizvoda na dražbi koji se na njima temelje (nadmetanje na dražbama) i na sekundarnim tržištima emisijskih jedinica njihovih izvedenica.
- (19) Kako bi se osiguralo da je za sudionike na tržištu emisijskih jedinica sa sigurnošću utvrđeno jedinstveno nadležno tijelo, nadležno tijelo za potrebe obavijesti na temelju članka 17. stavka 4. Uredbe (EU) br. 596/2014 trebalo bi biti nadležno tijelo države članice u kojoj je registriran sudionik na tržištu emisijskih jedinica, kako je određeno na temelju članka 19. stavka 2. te Uredbe, a ne nadležno tijelo svakog mjesta trgovanja gdje se trguje emisijskim jedinicama.
- (20) Odabir nadležnog tijela države članice u kojoj je registriran sudionik na tržištu emisijskih jedinica rješenje je kojim se uvijek sa sigurnošću utvrđuje jedinstveno nadležno tijelo te se time za sudionike na tržištu emisijskih jedinica ograničuje administrativno opterećenje tako što se osigurava da ne moraju slati više usporednih obavijesti većem broju nadležnih tijela.
- (21) Izdavatelj može u iznimnim okolnostima odobriti osobi koja obavlja rukovoditeljske dužnosti da izvrši hitnu prodaju njegovih dionica tijekom razdoblja zabrane trgovanja. Izdavateljevo odobrenje trebalo bi se dati na pojedinačnoj osnovi, a prvi bi kriterij trebao biti taj da je osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti zatražila i dobila, prije bilo kakvog trgovanja, izdavateljevo odobrenje za trgovanje. Kako bi se izdavatelju omogućilo da ocijeni pojedinačne okolnosti svakog pojedinačnog slučaja, taj je zahtjev potrebno obrazložiti i u njega je potrebno uključiti objašnjenje predviđene transakcije te opis iznimnih značajki okolnosti.

- (22) Odluku o izdavanju odobrenja za trgovanje potrebno je predvidjeti samo ako je razlog za zahtjev za ulazak u transakciju izniman. To je izuzeće potrebno tumačiti usko, bez nepropisnog proširenja područja primjene izuzeća od zabrane trgovanja tijekom razdoblja zabrane trgovanja. Okolnosti u kojima se može odobriti izuzeće trebale bi biti ne samo iznimno hitne već i nepredviđene i nesavladive te ih nije smjela prouzročiti osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti.
- (23) Ako osobe koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti predoče situacije koje su nepredviđene, nesavladive i izvan njihove kontrole, potrebno im je odobriti samo da prodaju dionice kako bi pribavile potrebna financijska sredstva. Te situacije mogu proizlaziti iz financijske obveze koju osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti mora ispuniti, poput pravno izvršivog zahtjeva, uključujući sudski nalog, i pod uvjetom da osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti ne može opravdano ispuniti svoju obvezu bez prodaje predmetnih dionica. Isto tako mogu proizlaziti iz situacije u kojoj se osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti našla prije početka razdoblja zabrane trgovanja (na primjer, porezna obveza) i koja zahtijeva plaćanje iznosa trećoj osobi koje osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti ne može u cijelosti ili djelomično financirati, osim prodajom izdavateljevih dionica.
- (24) U pogledu transakcija u okviru ili povezanih s planom kupovine dionica od strane zaposlenika, ugovornom štednjom, dionicama za članove uprave ili pravom na dionice, mora se utvrditi može li ih izdavatelj odobriti. Stoga je određene vrste transakcija potrebno jasno utvrditi i detaljno odrediti. Značajke takvih transakcija odnose se na narav transakcije (npr. kupnja ili prodaja, izvršenje opcije ili drugih prava), vrijeme transakcije ili ulaska osobe koja obavlja rukovoditeljske dužnosti u određeni sustav, te jesu li transakcija i njezine značajke (npr. datum izvršenja, iznos) dogovorene, planirane i organizirane u razumnom razdoblju prije početka razdoblja zabrane trgovanja.
- (25) Osim toga, transakcije u kojima se materijalni interes ne mijenja mogu se poduzimati na inicijativu osobe koja obavlja rukovoditeljske dužnosti, pod uvjetom da je ta osoba od izdavatelja zatražila i dobila odobrenje prije predviđene transakcije. Predmetna transakcija trebala bi se odnositi samo na prijenos dotičnih instrumenata između računa osobe koja obavlja rukovoditeljske dužnosti (na primjer, između sustava), bez promjene cijene instrumenata koji se prenose. Taj pristup ne uključuje prijenos financijskih instrumenata ili druge transakcije poput prodaja ili kupnji između osobe koja obavlja rukovoditeljske dužnosti i druge osobe, posebno pravnog subjekta koji je u potpunom vlasništvu osobe koja obavlja rukovoditeljske dužnosti.
- (26) Uredbom (EU) br. 596/2014 uvode se zahtjevi osobama koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti te osobama koje su s njima usko povezane da obavješćuju izdavatelja i nadležno tijelo o svakoj transakciji provedenoj za vlastiti račun koja se odnosi na dionice ili dužničke financijske instrumente navedenog izdavatelja ili na izvedenice ili druge financijske instrumente koji su s njima povezani. Osobe koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti te osobe koje su s njima usko povezane isto bi tako trebale obavijestiti sudionike na tržištu emisijskih jedinica o svakoj transakciji provedenoj za vlastiti račun koja se odnosi na emisijske jedinice, na proizvode na dražbi koji se na njima temelje ili s njima povezane izvedenice.
- (27) Obavješćivanje o transakcijama koje za svoj račun provode osobe koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti unutar izdavatelja ili sudionika na tržištu emisijskih jedinica, ili osobe koje su s njima usko povezane, nije samo vrijedna informacija za sudionike na tržištu, već predstavlja i dodatno sredstvo kojim nadležna tijela mogu nadzirati tržišta. Obveza tih osoba u pogledu obavješćivanja o transakcijama ne dovodi u pitanje njihovu dužnost da se suzdrže od počinjenja zlouporabe tržišta kako je definirano u Uredbi (EU) br. 596/2014.
- (28) Obveza obavješćivanja o transakcijama koje provode osobe koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti ili osobe koje su s njima usko povezane primjenjuje se na široki raspon operacija i uključuje svaku transakciju provedenu za vlastiti račun. Stoga je primjereno utvrditi opširan netaksativni popis određenih vrsta transakcija o kojima je potrebno obavješćivati. Time bi se trebalo ne samo olakšati postizanje potpune transparentnosti transakcija osoba koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti ili osoba koje su s njima usko povezane, već i smanjiti rizik izbjegavanja zahtjeva obavješćivanja utvrđivanjem određenih vrsta transakcija o kojima se mora obavješćivati.
- (29) Budući da je opseg transakcija obuhvaćenih ovlašću iz članka 19. stavka 14. Uredbe (EU) br. 596/2014 širok i ne može se ograničiti na samo tri vrste transakcija koje su izričito navedene u članku 19. stavku 7. te Uredbe, primjereno je utvrditi opširan netaksativni popis određenih vrsta transakcija o kojima je potrebno obavješćivati.

- (30) U pogledu uvjetovanih transakcija, zahtjev obavješćivanja proizlazi iz nastanka jednog ili više predmetnih uvjeta, odnosno kada se predmetna transakcija stvarno dogodi. Stoga nije potrebno utvrditi zahtjev obavješćivanja o uvjetovanom ugovoru i transakciji izvršenoj nakon ispunjenja tih uvjeta jer bi takva obavijest bila zbunjujuća u praksi, a posebno kada uvjeti ne nastupe i transakcija nije izvršena.
- (31) Relevantne odredbe i ovlasti utvrđene u Uredbi (EU) br. 596/2014 počinju se primjenjivati tek od 3. srpnja 2016. Stoga je važno da se i pravila utvrđena u ovoj Uredbi počinju primjenjivati od istog datuma.
- (32) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Stručne skupine Europskog odbora za vrijednosne papire,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

Ovom se Uredbom utvrđuju detaljna pravila u odnosu na:

1. proširenje izuzeća na određena javna tijela i središnje banke trećih zemalja od obveza i zabrana utvrđenih u Uredbi (EU) br. 596/2014 u provedbi monetarne i tečajne politike te politike upravljanja javnim dugom;
2. pokazatelje manipuliranja tržištem utvrđene u Prilogu I. Uredbi (EU) br. 596/2014;
3. pragove za objavljivanje povlaštenih informacija od strane sudionika na tržištu emisijskih jedinica;
4. nadležno tijelo za obavijesti o odgodama javnog objavljivanja povlaštenih informacija;
5. okolnosti u kojima izdavatelj može odobriti trgovanje tijekom razdoblja zabrane trgovanja;
6. vrste transakcija koje uzrokuju obvezu obavješćivanja o transakcijama rukovoditelja.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe „vlasnički vrijednosni papiri” znači vrsta prenosivih vrijednosnih papira iz članka 4. stavka 1. točke 44. podtočke (a) Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

Članak 3.

Izuzeta javna tijela i središnje banke trećih zemalja

Uredba (EU) br. 596/2014 ne primjenjuje se na transakcije, naloge ili postupke koji se provode u svrhu monetarne i tečajne politike te politike upravljanja javnim dugom u mjeri u kojoj ih javna tijela i središnje banke trećih zemalja utvrđene u Prilogu I. ovoj Uredbi poduzimaju u javnom interesu i isključivo u cilju provedbe tih politika.

⁽¹⁾ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

Članak 4.

Pokazatelji manipulativnog ponašanja

1. U pogledu pokazatelja manipulativnog ponašanja povezanih s lažnim ili obmanjujućim signalima i držanjem cijena iz Priloga I. odjeljka A Uredbe (EU) br. 596/2014, prakse utvrđene u pokazateljima iz Priloga I. odjeljka A točaka (a) do (g) Uredbe (EU) br. 596/2014 utvrđene su u Prilogu II. odjeljku 1. ove Uredbe.
2. U pogledu pokazatelja manipulativnog ponašanja povezanih s upotrebom fiktivnih postupaka ili svakog drugog oblika obmane ili prijevare iz Priloga I. odjeljka B Uredbe (EU) br. 596/2014, prakse utvrđene u pokazateljima iz Priloga I. odjeljka B točaka (a) i (b) Uredbe (EU) br. 596/2014 utvrđene su u Prilogu II. odjeljku 2. ove Uredbe.

Članak 5.

Minimalni pragovi za ugljični dioksid i nazivnu toplinsku snagu

1. Za potrebe članka 17. stavka 2. drugog podstavka Uredbe (EU) br. 596/2014:
  - (a) minimalni prag ekvivalenta u ugljičnom dioksidu (CO₂) iznosi 6 milijuna tona godišnje;
  - (b) minimalni prag nazivne toplinske snage iznosi 2 430 MW.
2. Pragovi utvrđeni u stavku 1. primjenjuju se na razini grupe i odnose se na cjelokupno poslovanje, uključujući zrakoplovne aktivnosti ili postrojenja, koje predmetni sudionik na tržištu emisijskih jedinica ili njegovo matično društvo ili povezano društvo posjeduje ili kontrolira, ili za operativna pitanja za koja je predmetni sudionik ili njegovo matično društvo ili povezano društvo potpuno ili djelomično odgovoran.

Članak 6.

Određivanje nadležnog tijela

1. Nadležno tijelo koje izdavatelj financijskih instrumenata mora obavijestiti o odgodi objavljivanja povlaštenih informacija u skladu s člankom 17. stavcima 4. i 5. Uredbe (EU) br. 596/2014 nadležno je tijelo države članice u kojoj je izdavatelj registriran u bilo kojem od sljedećih slučajeva:
  - (a) ako i sve dok izdavatelj ima vlasničke vrijednosne papire koji su uvršteni za trgovanje ili kojima se trguje uz njegovu suglasnost ili za koje je izdavatelj zatražio uvrštenje za trgovanje, na mjestu trgovanja u državi članici u kojoj je izdavatelj registriran;
  - (b) ako i sve dok izdavatelj nema vlasničke vrijednosne papire koji su uvršteni za trgovanje ili kojima se trguje uz njegovu suglasnost ili za koje je izdavatelj zatražio uvrštenje za trgovanje, na mjestu trgovanja u bilo kojoj državi članici, pod uvjetom da izdavatelj ima bilo koje druge financijske instrumente koji su uvršteni za trgovanje ili kojima se trguje uz njegovu suglasnost ili za koje je izdavatelj zatražio uvrštenje za trgovanje, na mjestu trgovanja u državi članici u kojoj je izdavatelj registriran.
2. U svim ostalim slučajevima, uključujući u slučaju izdavatelja osnovanih u trećoj zemlji, nadležno tijelo koje izdavatelj financijskih instrumenata mora obavijestiti o odgodi objavljivanja povlaštenih informacija nadležno je tijelo države članice u kojoj:
  - (a) izdavatelj ima vlasničke vrijednosne papire koji su prvi put uvršteni za trgovanje ili kojima se trguje uz njegovu suglasnost ili za koje je izdavatelj zatražio uvrštenje za trgovanje, na mjestu trgovanja;
  - (b) izdavatelj ima bilo koje druge financijske instrumente koji su prvi put uvršteni za trgovanje ili kojima se trguje uz njegovu suglasnost ili za koje je izdavatelj zatražio uvrštenje za trgovanje, ako i sve dok izdavatelj nema vlasničke vrijednosne papire koji su uvršteni za trgovanje ili kojima se trguje uz njegovu suglasnost ili za koje je zatražio uvrštenje za trgovanje, na mjestu trgovanja u bilo kojoj državi članici.

Ako izdavatelj ima relevantne financijske instrumente koji su prvi put istodobno uvršteni za trgovanje ili kojima se trguje uz njegovu suglasnost ili za koje je izdavatelj zatražio uvrštenje za trgovanje na mjestima trgovanja u više od jedne države članice, izdavatelj financijskih instrumenata o odgodi obavješćuje nadležno tijelo mjesta trgovanja koje je najmjerodavnije tržište u smislu likvidnosti, kako je određeno u Delegiranoj uredbi Komisije koja će se donijeti na temelju članka 26. stavka 9. točke (b) Uredbe (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

3. Za potrebe obavijesti na temelju članka 17. stavka 4. Uredbe (EU) br. 596/2014 sudionik na tržištu emisijskih jedinica o odgodi objavljivanja povlaštenih informacija obavješćuje nadležno tijelo države članice u kojoj je sudionik na tržištu emisijskih jedinica registriran.

Članak 7.

Trgovanje tijekom razdoblja zabrane trgovanja

1. Osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti unutar izdavatelja ima pravo trgovati tijekom razdoblja zabrane trgovanja kako je utvrđeno na temelju članka 19. stavka 11. Uredbe (EU) br. 596/2014, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) nastupila je jedna od okolnosti iz članka 19. stavka 12. Uredbe (EU) br. 596/2014;
- (b) osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti može dokazati da se određena transakcija ne može izvršiti u drugo vrijeme osim tijekom razdoblja zabrane trgovanja.

2. U okolnostima utvrđenima u članku 19. stavku 12. točki (a) Uredbe (EU) br. 596/2014, prije bilo kojeg trgovanja tijekom razdoblja zabrane trgovanja osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti izdavatelju dostavlja obrazloženi pisani zahtjev za dobivanje izdavateljeva odobrenja da izvrši hitnu prodaju dionica tog izdavatelja tijekom razdoblja zabrane trgovanja.

U pisanom zahtjevu opisuje se predviđena transakcija i objašnjava se zašto je prodaja dionica jedina razumna alternativa kako bi se pribavilo potrebno financiranje.

Članak 8.

Iznimne okolnosti

1. Prilikom odlučivanja o davanju odobrenja za izvršenje hitne prodaje svojih dionica tijekom razdoblja zabrane trgovanja izdavatelj na pojedinačnoj osnovi ocjenjuje pisani zahtjev osobe koja obavlja rukovoditeljske dužnosti iz članka 7. stavka 2. Izdavatelj ima pravo odobriti hitnu prodaju dionica samo ako se okolnosti za takvu transakciju mogu smatrati iznimnima.

2. Okolnosti iz stavka 1. smatraju se iznimnima ako su iznimno hitne, nepredviđene i nesavladive te ako ih nije prouzročila osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti i ako su izvan kontrole osobe koja obavlja rukovoditeljske dužnosti.

3. Prilikom ispitivanja jesu li okolnosti opisane u pisanom zahtjevu iz članka 7. stavka 2. iznimne izdavatelj, među ostalim pokazateljima, u obzir uzima je li i u kojoj mjeri osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti:

- (a) u trenutku podnošenja svojeg zahtjeva suočena s pravno izvršivom financijskom obvezom ili zahtjevom;
- (b) mora ispuniti financijsku obvezu ili zahtjev, ili je u situaciji u kojoj se našla prije početka razdoblja zabrane trgovanja i koja zahtijeva plaćanje iznosa trećoj osobi, uključujući poreznu obvezu, i ne može opravdano ispuniti financijsku obvezu ili zahtjev, osim hitnom prodajom dionica.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištima financijskih instrumenata i izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 173, 12.6.2014., str. 84.).

Članak 9.

Značajke trgovanja tijekom razdoblja zabrane trgovanja

Izdavatelj ima pravo osobi koja obavlja rukovoditeljske dužnosti unutar izdavatelja odobriti trgovanje za vlastiti račun ili za račun treće osobe tijekom razdoblja zabrane trgovanja uključujući među ostalim u sljedećim okolnostima:

- (a) osobi koja obavlja rukovoditeljske dužnosti dodijeljeni su ili odobreni financijski instrumenti u okviru plana za zaposlenike, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:
  - i. izdavatelj je prethodno odobrio plan za zaposlenike i njegove uvjete u skladu s nacionalnim pravom, a uvjetima plana za zaposlenike određuje se vrijeme dodjele ili odobrenja te iznos dodijeljenih ili odobrenih financijskih instrumenata ili osnova na temelju koje se takav iznos izračunava, pod uvjetom da se ne može primijeniti diskrecijsko pravo;
  - ii. osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti nema diskrecijsko pravo u pogledu prihvaćanja dodijeljenih ili odobrenih financijskih instrumenata;
- (b) osobi koja obavlja rukovoditeljske dužnosti dodijeljeni su ili odobreni financijski instrumenti u okviru plana za zaposlenike koji se odvija tijekom razdoblja zabrane trgovanja, pod uvjetom da se slijedi prethodno planirani i organizirani pristup u pogledu uvjeta, periodičnosti, vremena dodjele, te da postoje skupine osoba koje imaju pravo na to da im se dodijele financijski instrumenti i iznos dodijeljenih financijskih instrumenata, a dodjela ili odobrenje financijskih instrumenata odvija se na temelju definiranog okvira u kojem nikakve povlaštene informacije ne mogu utjecati na dodjelu ili odobrenje financijskih instrumenata;
- (c) osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti izvršava opcije, jamstva ili konverziju konvertibilnih obveznica koje su joj dodijeljene na temelju plana za zaposlenike kada datum isteka takvih opcija, jamstava ili konvertibilnih obveznica pada unutar razdoblja zabrane trgovanja, te prodaju dionica stečenih na temelju takvog izvršenja ili konverzije, pod uvjetom da su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
  - i. osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti obavješćuje izdavatelja o svojem odabiru izvršenja ili konverzije najmanje četiri mjeseca prije datuma isteka;
  - ii. odluka je osobe koja obavlja rukovoditeljske dužnosti neopoziva;
  - iii. osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti dobila je odobrenje izdavatelja prije izvršenja;
- (d) osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti stječe financijske instrumente izdavatelja u okviru plana ugovorne štednje za zaposlenike, pod uvjetom da su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
  - i. osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti pristupila je planu prije razdoblja zabrane trgovanja, osim ako ne može pristupiti planu u drugom trenutku zbog datuma početka radnog odnosa;
  - ii. osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti ne mijenja uvjete svojeg sudjelovanja u planu niti otkazuje svoje sudjelovanje u planu tijekom razdoblja zabrane trgovanja;
  - iii. operacije kupnje jasno su organizirane na temelju uvjeta plana i osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti nema pravo ili pravnu mogućnost izmijeniti ih tijekom razdoblja zabrane trgovanja, ili se te operacije planiraju u okviru plana kako bi se interveniralo na određeni datum koji pada tijekom razdoblja zabrane trgovanja;
- (e) osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti prenosi ili prima, izravno ili neizravno, financijske instrumente, pod uvjetom da se financijski instrumenti prenose između dvaju računata osobe koja obavlja rukovoditeljske dužnosti i da posljedica takvog prijenosa nije promjena cijene financijskih instrumenata;
- (f) osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti stječe dionice za članove uprave ili pravo na dionice izdavatelja, a konačni datum za takvo stjecanje, u skladu sa statutom ili propisima izdavatelja, pada tijekom razdoblja zabrane trgovanja, pod uvjetom da osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti izdavatelju dostavi dokaze o razlozima zašto se stjecanje ne odvija u drugom trenutku, a izdavatelj je zadovoljan dostavljenim objašnjenjem.

Članak 10.

Transakcije o kojima se mora obavješćivati

1. Na temelju članka 19. Uredbe (EU) br. 596/2014 i uz transakcije iz članka 19. stavka 7. te Uredbe, osobe koja obavljaju rukovoditeljske dužnosti unutar izdavatelja ili sudionika na tržištu emisijskih jedinica i osobe koje su s njima usko povezane obavješćuju izdavatelja ili sudionika na tržištu emisijskih jedinica i nadležno tijelo o svojim transakcijama.

Te transakcije o kojima se mora obavješćivati uključuju sve transakcije koje su osobe koje obavljaju rukovoditeljske dužnosti izvršile za vlastiti račun i koje se, u odnosu na izdavatelje, odnose na dionice ili dužničke financijske instrumente navedenog izdavatelja ili na izvedenice ili druge financijske instrumente koji su s njima povezani, a u odnosu na sudionike na tržištu emisijskih jedinica, koje se odnose na emisijske jedinice, na proizvode na dražbi koji se na njima temelje ili s njima povezane izvedenice.

2. Te transakcije o kojima se mora obavješćivati uključuju sljedeće:

- (a) stjecanje, otpuštanje, kratku prodaju, upis ili razmjenu;
- (b) prihvaćanje ili izvršenje dioničke opcije, uključujući dioničku opciju dodijeljenu rukovoditeljima ili zaposlenicima kao dio njihova paketa primitaka, te otpuštanje dionica koje proizlaze iz izvršenja dioničke opcije;
- (c) sklapanje ili izvršenje ugovora o razmjeni vlasničkih vrijednosnih papira;
- (d) transakcije izvedenicama ili koje su s njima povezane, uključujući transakcije koje se namiruju u novcu;
- (e) sklapanje ugovora o razlici u vezi s financijskim instrumentom dotičnog izdavatelja ili u vezi s emisijskim jedinicama ili proizvodima na dražbi koji se na njima temelje;
- (f) stjecanje, otuđivanje ili izvršenje prava, uključujući opcije kupnje i opcije prodaje, te jamstva;
- (g) upis povećanja kapitala ili izdavanje dužničkih financijskih instrumenata;
- (h) transakcije izvedenicama i financijskim instrumentima povezanim s dužničkim financijskim instrumentom dotičnog izdavatelja, uključujući ugovore o razmjeni na osnovi nastanka statusa neispunjenja obveza;
- (i) transakcije koje su uvjetovane nastankom uvjeta i stvarnim izvršenjem transakcija;
- (j) automatsku ili neautomatsku konverziju financijskog instrumenta u drugi financijski instrument, uključujući promjenu konvertibilnih obveznica u dionice;
- (k) dane ili primljene darove i donacije te primljeno nasljedstvo;
- (l) transakcije izvršene u pogledu proizvoda, košarica i izvedenica povezanih s indeksom, u mjeri u kojoj se to zahtijeva člankom 19. Uredbe (EU) br. 596/2014;
- (m) transakcije izvršene u pogledu dionica ili udjela u investicijskim fondovima, uključujući alternativne investicijske fondove (AIF) iz članka 1. Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, u mjeri u kojoj se to zahtijeva člankom 19. Uredbe (EU) br. 596/2014;
- (n) transakcije koje je izvršio rukovoditelj AIF-a u koji je uložila osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti ili osoba koja je s njome usko povezana, u mjeri u kojoj se to zahtijeva člankom 19. Uredbe (EU) br. 596/2014;
- (o) transakcije koje je izvršila treća osoba u okviru pojedinačnog portfelja ili mandata za upravljanje imovinom u ime ili za korist osobe koja obavlja rukovoditeljske dužnosti ili osobe koja je s njome usko povezana;
- (p) pozajmljivanje ili uzajmljivanje dionica ili dužničkih financijskih instrumenata izdavatelja ili izvedenica ili drugih s njima povezanih financijskih instrumenata.

⁽¹⁾ Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1).

Članak 11.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 3. srpnja 2016.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 17. prosinca 2015.

Za Komisiju
Predsjednik
Jean-Claude JUNCKER

PRILOG I.

Javna tijela i središnje banke trećih zemalja

1. Australija:
  - Središnja banka Australije,
  - Australški ured za financijsko upravljanje.
2. Brazil:
  - Središnja banka Brazila,
  - Državna riznica Brazila.
3. Kanada:
  - Središnja banka Kanade,
  - Ministarstvo financija Kanade.
4. Kina:
  - Narodna banka Kine.
5. Posebno upravno područje Hong Kong:
  - Monetarno tijelo Hong Konga,
  - Ured za financijske usluge i riznicu Hong Konga.
6. Indija:
  - Središnja banka Indije.
7. Japan:
  - Središnja banka Japana,
  - Ministarstvo financija Japana.
8. Meksiko:
  - Središnja banka Meksika,
  - Ministarstvo financija i javnog kredita Meksika.
9. Singapur:
  - Monetarno tijelo Singapura.
10. Južna Koreja:
  - Središnja banka Koreje,
  - Ministarstvo strategije i financija Koreje.
11. Švicarska:
  - Švicarska narodna banka,
  - Savezna financijska uprava Švicarske.
12. Turska:
  - Središnja banka Republike Turske,
  - Podtajništvo riznice Republike Turske.

13. Sjedinjene Američke Države:

- Sustav federalnih rezervi,
  - Ministarstvo financija SAD-a.
-

PRILOG II.

Pokazatelji manipulativnog ponašanja

ODJELJAK 1.

POKAZATELJI MANIPULATIVNOG PONAŠANJA POVEZANOG S LAŽNIM ILI OBMANJUJUĆIM SIGNALIMA I DRŽANJEM CIJENA (PRILOG I. ODJELJAK A UREDBE (EU) br. 596/2014)

1. Prakse kojima se određuje pokazatelj iz Priloga I. odjeljka A točke (a) Uredbe (EU) br. 596/2014:

- (a) kupnja pozicija, uključujući od strane osoba koje surađuju u tajnosti, financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica, na sekundarnom tržištu, nakon uvrštenja na primarnom tržištu kako bi se cijena postavila na umjetnu razinu i stvorio interes drugih ulagača, što se obično, na primjer u kontekstu vlasničkih vrijednosnih papira, naziva suradnjom u tajnosti na prodajnom tržištu nakon inicijalne javne ponude (IPO) na kojem sudjeluju osobe koje surađuju u tajnosti. Ta se praksa može prikazati i sljedećim dodatnim pokazateljima manipuliranja tržištem:
- i. neuobičajena koncentracija transakcija i/ili naloga za trgovanje, neovisno o tome je li općenita, od strane samo jedne osobe koja upotrebljava jedan ili različite račune, ili od strane ograničenog broja osoba;
  - ii. transakcije ili nalozi za trgovanje bez bilo kojeg drugog očitog opravdanja osim u svrhu povećanja cijene trgovanja ili povećanja volumena trgovanja, odnosno blizu referentne točke tijekom dana trgovanja, na primjer prilikom otvaranja ili blizu zatvaranja;
- (b) transakcije ili nalozi za trgovanje izvršavaju se na način da se stvaraju prepreke financijskom instrumentu, povezanom promptnom ugovoru za robu ili proizvodu na dražbi na temelju emisijskih jedinica tako što cijene padaju ispod ili rastu iznad određene razine, uglavnom kako bi se izbjegle negativne posljedice koje proizlaze iz promjena cijene financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica, što se uobičajeno naziva „stvaranje donje ili gornje granice strukture cijene”. Ta se praksa može prikazati i sljedećim dodatnim pokazateljima manipuliranja tržištem:
- i. transakcije ili nalozi za trgovanje koji imaju ili bi mogli imati učinak povećanja, smanjenja ili održavanja cijene tijekom dana koji prethode izdavanju, opcijskom otkupu ili isteku povezane izvedenice ili konvertibilnog instrumenta;
  - ii. transakcije ili nalozi za trgovanje koji imaju ili bi mogli imati učinak povećanja ili smanjenja ponderirane prosječne cijene dana ili razdoblja tijekom dnevnog trgovanja;
  - iii. transakcije ili nalozi za trgovanje koji imaju ili bi mogli imati učinak održavanja cijene odnosno financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica ispod ili iznad cijene izvršenja ili drugog elementa koji se upotrebljava za određivanje isplate (npr. prepreke) povezane izvedenice na datum isteka;
  - iv. transakcije na bilo kojem mjestu trgovanja koje imaju ili bi mogle imati učinak izmjene cijene odnosno financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica na način da se premaši ili ne postigne cijena izvršenja ili drugi element koji se upotrebljava za određivanje isplate (npr. prepreke) povezane izvedenice na datum isteka;
  - v. transakcije koje imaju ili bi mogle imati učinak izmjene cijene namire financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica kada se ta cijena upotrebljava kao referentna vrijednost ili odrednica, i to u izračunu zahtjeva povezanih s maržom;
- (c) unošenje malih naloga za trgovanje kako bi se utvrdila razina skrivenih naloga, a posebno kako bi se procijenilo stanje na zatvorenim platformama, što se uobičajeno naziva „sondiranje” (engl. *ping orders*);
- (d) izvršenje naloga za trgovanje ili niza naloga za trgovanje kako bi se otkrili nalozi drugih sudionika, a potom unošenje naloga za trgovanje kako bi se iskoristile pribavljene informacije, što se uobičajeno naziva „lažno predstavljanje” (engl. *phishing*).

2. Prakse kojima se određuje pokazatelj iz Priloga I. odjeljka A točke (b) Uredbe (EU) br. 596/2014:
- (a) praksa utvrđena u točki 1. podtočki (a) ovog odjeljka, koja se obično, na primjer u kontekstu vlasničkih vrijednosnih papira, naziva suradnjom u tajnosti na prodajnom tržištu nakon inicijalne javne ponude na kojem sudjeluju osobe koje surađuju u tajnosti;
  - (b) iskorištavanje znatnog utjecaja vladajućeg položaja u pogledu opskrbe ili potražnje za mehanizmima za isporuku financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica, kako bi se bitno poremetile, ili vjerojatno poremetile, cijene po kojima druge osobe moraju isporučiti, preuzeti isporuku ili odgoditi isporuku kako bi ispunile svoje obveze, što se obično naziva „istiskivanje zlouporabom vladajućeg položaja” (engl. *abusive squeeze*);
  - (c) trgovanje ili unošenje naloga za trgovanje na jednom mjestu trgovanja ili izvan mjesta trgovanja (uključujući unošenje iskaza interesa) u cilju nepropisnog utjecanja na cijenu istog financijskog instrumenta na drugom mjestu trgovanja ili izvan mjesta trgovanja, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica, što se obično naziva „manipulacija među mjestima trgovanja” (trgovanje na jednom mjestu trgovanja ili izvan mjesta trgovanja kako bi se nepropisno postavila cijena financijskog instrumenta na drugom mjestu trgovanja ili izvan mjesta trgovanja). Ta se praksa može prikazati i sljedećim dodatnim pokazateljima manipuliranja tržištem:
    - i. izvršenje transakcije, mijenjanje ponuđene i tražene cijene, kada je razlika između cijene ponude i potražnje čimbenik u određivanju cijene bilo koje druge transakcije, neovisno o tome odvija li se to na istom mjestu trgovanja;
    - ii. pokazateljima utvrđenima u točki 1. podtočki (b) podtočkama i., iii., iv. i v. ovog odjeljka;
  - (d) trgovanje ili unošenje naloga za trgovanje na jednom mjestu trgovanja ili izvan mjesta trgovanja (uključujući unošenje iskaza interesa) u cilju nepropisnog utjecanja na cijenu povezanog financijskog instrumenta na drugom ili istom mjestu trgovanja ili izvan mjesta trgovanja, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica, što se obično naziva „manipulacija među proizvodima” (trgovanje financijskim instrumentom kako bi se nepropisno postavila cijena povezanog financijskog instrumenta na drugom ili istom mjestu trgovanja ili izvan mjesta trgovanja). Ta se praksa može prikazati i dodatnim pokazateljima manipuliranja tržištem iz točke 1. podtočke (b) podtočaka i., iii., iv. i v. te točke 2. podtočke (c) podtočke i. ovog odjeljka.
3. Prakse kojima se određuje pokazatelj iz Priloga I. odjeljka A točke (c) Uredbe (EU) br. 596/2014:
- (a) sklapanje aranžmana za prodaju ili kupnju financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica, ako nema promjene materijalnog interesa ili tržišnog rizika ili ako se materijalni interes ili tržišni rizik prenose među osobama koje djeluju usklađeno ili koje surađuju u tajnosti, što se obično naziva „fiktivna trgovanja” (engl. *wash trades*). Ta se praksa može prikazati i sljedećim dodatnim pokazateljima manipuliranja tržištem:
    - i. neuobičajeno ponavljanje transakcije među malim brojem osoba tijekom određenog razdoblja;
    - ii. transakcije ili nalozi za trgovanje kojima se mijenja ili može izmijeniti vrijednost pozicije bez istovremenog smanjenja/povećanja veličine pozicije;
    - iii. pokazateljem utvrđenim u točki 1. podtočki (a) podtočki i. ovog odjeljka;
  - (b) izvršenje naloga za trgovanje ili sudjelovanje u transakciji ili nizu transakcija koje su prikazane na sredstvu za javno prikazivanje kako bi se stvorio dojam aktivnosti ili kretanja cijene financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica, što se obično naziva „stvaranje umjetnog dojma o aktivnosti ili kretanju cijene” (engl. *painting the tape*). Ta se praksa može prikazati i pokazateljima utvrđenima u točki 1. podtočki (a) podtočki i. i točki 3. podtočki (a) podtočki i. ovog odjeljka;
  - (c) transakcije izvršene kao posljedica unošenja naloga za kupnju i prodaju u isto vrijeme ili gotovo u isto vrijeme, s vrlo sličnom količinom i sličnom cijenom, koje izvršava ista osoba ili različite osobe koje surađuju u tajnosti, što se obično naziva „nepravilno sklopljeni poslovi” (engl. *improper matched orders*). Ta se praksa može prikazati i sljedećim dodatnim pokazateljima manipuliranja tržištem:
    - i. transakcije ili nalozi za trgovanje koji imaju ili bi mogli imati učinak određivanja tržišne cijene kada likvidnost ili dubina knjige naloga nije dostatna za utvrđivanje cijene u okviru dnevnog trgovanja;
    - ii. pokazateljima utvrđenima u točki 1. podtočki (a) podtočki i. te točki 3. podtočki (a) podtočkama i. i ii. ovog odjeljka;

- (d) transakcija ili niz transakcija koje su osmišljene u svrhu prikrivanja vlasništva nad financijskim instrumentom, povezanim promptnim ugovorom za robu ili proizvodom na dražbi na temelju emisijskih jedinica kršenjem zahtjeva u pogledu objavljivanja na način da se financijski instrument, povezani promptni ugovor za robu ili proizvod na dražbi na temelju emisijskih jedinica drži u ime osobe ili osoba koje surađuju u tajnosti. Objavlivanjima se dovodi u zabludu u pogledu osobe koja uistinu drži financijski instrument, povezani promptni ugovor za robu ili proizvod na dražbi na temelju emisijskih jedinica, što se obično naziva „prikrivanje vlasništva”. Ta se praksa može prikazati i pokazateljem opisanim u točki 3. podtočki (a) podtočki i. ovog odjeljka.
4. Prakse kojima se određuje pokazatelj iz Priloga I. odjeljka A točke (d) Uredbe (EU) br. 596/2014:
- (a) praksa utvrđena u točki 3. podtočki (b) ovog odjeljka, koja se obično naziva „stvaranje umjetnog dojma o aktivnosti ili kretanju cijene” (engl. *painting the tape*);
- (b) praksa utvrđena u točki 3. podtočki (c) ovog odjeljka, koja se uobičajeno naziva „nepravilno sklopljeni poslovi” (engl. *improper matched orders*);
- (c) zauzimanje duge pozicije u financijskom instrumentu, povezanom promptnom ugovoru za robu ili proizvodu na dražbi na temelju emisijskih jedinica, a potom poduzimanje daljnje aktivnosti kupnje i/ili širenje obmanjujućih pozitivnih informacija o tom financijskom instrumentu, povezanom promptnom ugovoru za robu ili proizvodu na dražbi na temelju emisijskih jedinica u cilju povećanja cijene financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica privlačenjem drugih kupaca. Kada cijena dosegne umjetno visoku razinu, prodaje se duga pozicija koja se drži, što se uobičajeno naziva „umjetno povećanje cijene i prodaja” (engl. *pump and dump*);
- (d) zauzimanje kratke pozicije u financijskom instrumentu, povezanom promptnom ugovoru za robu ili proizvodu na dražbi na temelju emisijskih jedinica, a potom poduzimanje daljnje aktivnosti prodaje i/ili širenje obmanjujućih negativnih informacija o tom financijskom instrumentu, povezanom promptnom ugovoru za robu ili proizvodu na dražbi na temelju emisijskih jedinica u cilju smanjenja cijene financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica privlačenjem drugih prodavatelja. Kada cijena padne, prodaje se pozicija koja se drži, što se uobičajeno naziva „obezvrjeđenje i unovčenje” (engl. *trash and cash*);
- (e) unošenje velikog broja naloga za trgovanje i/ili otkazivanje i/ili ažuriranje naloga za trgovanje radi stvaranja nesigurnosti za druge sudionike, usporavanja njihovih postupaka i/ili prikrivanja vlastite strategije, što se uobičajeno naziva „bombardiranje” kotacijama” (engl. *quote stuffing*);
- (f) unošenje naloga za trgovanje ili niza naloga za trgovanje, ili izvršenje transakcija ili niza transakcija, kojima će se vjerojatno pokrenuti ili pojačati trend i potaknuti druge sudionike da ubrzaju ili prošire taj trend kako bi se stvorila prilika za zatvaranje ili otvaranje pozicije po povoljnoj cijeni, što se obično naziva „zapaljenje” (engl. *momentum ignition*). Ta se praksa može prikazati i visokim omjerom otkazanih naloga (npr. omjer naloga i trgovanja) koji se može kombinirati s omjerom volumena (npr. broj financijskih instrumenata po nalogu).
5. Prakse kojima se određuje pokazatelj iz Priloga I. odjeljka A točke (e) Uredbe (EU) br. 596/2014:
- (a) praksa utvrđena u točki 1. podtočki (b) ovog odjeljka, koja se obično naziva „stvaranje donje ili gornje granice u strukturi cijene”;
- (b) praksa utvrđena u točki 2. podtočki (c) ovog odjeljka, koja se obično naziva „manipulacija među mjestima trgovanja” (trgovanje na jednom mjestu trgovanja ili izvan mjesta trgovanja kako bi se nepropisno postavila cijena financijskog instrumenta na drugom mjestu trgovanja ili izvan mjesta trgovanja);
- (c) praksa utvrđena u točki 2. podtočki (d) ovog odjeljka, koja se obično naziva „manipulacija među proizvodima” (trgovanje financijskim instrumentom kako bi se nepropisno postavila cijena povezanog financijskog instrumenta na drugom ili istom mjestu trgovanja ili izvan mjesta trgovanja);
- (d) kupovanje ili prodavanje financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica, s namjerom u referentno vrijeme dana trgovanja (npr. početak, zaključenje, namira) kako bi se referentna cijena (npr. početna cijena, zaključna cijena, cijena namire) povećala, smanjila ili održala na određenoj razini, što se obično naziva „utjecanje na zaključnu cijenu” (engl. *marking the close*). Ta se praksa može prikazati i sljedećim dodatnim pokazateljima manipuliranja tržištem:
- i. unošenje naloga koji predstavljaju znatne volumene u središnju knjigu naloga sustava trgovanja nekoliko minuta prije faze dražbe kada se određuje cijena te otkazivanje tih naloga nekoliko sekundi prije zamrzavanja knjige naloga radi izračuna dražbene cijene kako bi teoretska početna cijena mogla izgledati viša/niža nego bi to inače bio slučaj;

- ii. pokazateljima utvrđenima u točki 1. podtočki (b) podtočkama i., iii., iv. i v. ovog odjeljka;
  - iii. transakcije koje su izvršene ili nalozi za trgovanje koji su podneseni blizu referentne točke tijekom dana trgovanja i koji zbog svoje veličine u odnosu na tržište jasno imaju znatan utjecaj na ponudu, potražnju, cijenu ili vrijednost;
  - iv. transakcije ili nalozi za trgovanje bez bilo kojeg drugog očitog opravdanja osim u svrhu povećanja/smanjenja cijene ili povećanja volumena trgovanja, i to blizu referentne točke tijekom dana trgovanja, npr. prilikom otvaranja ili blizu zatvaranja;
- (e) podnošenje višestrukih ili velikih naloga za trgovanje često na jednoj strani knjige naloga radi izvršavanja trgovanja na drugoj strani knjige naloga. Nakon provedbe takvog trgovanja, nalozi za koje ne postoji nikakva namjera da budu izvršeni uklanjaju se, što se obično naziva „uslojavanje i zavaravanje” (engl. *layering and spoofing*). Ta se praksa može prikazati i pokazateljem utvrđenim u točki 4. podtočki (f) podtočki i.;
- (f) praksa utvrđena u točki 4. podtočki (e) ovog odjeljka, koja se obično naziva „bombardiranje” kotacijama” (engl. *quote stuffing*);
- (g) praksa utvrđena u točki 4. podtočki (f) ovog odjeljka, koja se obično naziva „zapaljenje” (engl. *momentum ignition*).
6. Prakse kojima se određuje pokazatelj iz Priloga I. odjeljka A točke (f) Uredbe (EU) br. 596/2014:
- (a) unošenje naloga koji se povlače prije izvršenja, što ima ili bi moglo imati učinak davanja obmanjujućeg dojma da postoji ponuda ili potražnja za financijskim instrumentom, povezanim promptnim ugovorom za robu ili proizvodom na dražbi na temelju emisijskih jedinica po toj cijeni, što se obično naziva „davanje naloga bez namjere da ih se izvrši”. Ta se praksa može prikazati i sljedećim dodatnim pokazateljima manipuliranja tržištem:
    - i. nalozi za trgovanje umetnuti s takvom cijenom da povećavaju ponudu ili smanjuju potražnju te imaju ili bi mogli imati učinak povećanja ili smanjenja cijene povezanog financijskog instrumenta;
    - ii. pokazateljem utvrđenim u točki 4. podtočki (f) podtočki i. ovog odjeljka;
  - (b) praksa utvrđena u točki 1. podtočki (b) ovog odjeljka, koja se uobičajeno naziva „stvaranje donje ili gornje granice u strukturi cijene”;
  - (c) postavljanje razlike između ponuđene i tražene cijene na umjetne razine i/ili njezino održavanje na umjetnim razinama, što se obično naziva pretjeranim razlikama između ponuđene i tražene cijene. Ta se praksa može prikazati i sljedećim dodatnim pokazateljima manipuliranja tržištem:
    - i. transakcije ili nalozi za trgovanje koji imaju ili bi mogli imati učinak zaobilazanja zaštitnih mehanizama za trgovanje (npr. ograničenja cijene, ograničenja volumena, parametri razlike između ponuđene i tražene cijene itd.);
    - ii. pokazateljem utvrđenim u točki 2. podtočki (c) podtočki i. ovog odjeljka;
  - (d) unošenje naloga za trgovanje kojima se povećava potražnja (ili smanjuje ponuda) financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica, što se obično naziva „povećanje potražnje” (engl. *advancing the bid*). Ta se praksa može prikazati i pokazateljem utvrđenim u točki 6. podtočki (a) podtočki i. ovog odjeljka;
  - (e) praksa utvrđena u točki 2. podtočki (c) ovog odjeljka, koja se obično naziva „manipulacija među mjestima trgovanja” (trgovanje na jednom mjestu trgovanja ili izvan mjesta trgovanja kako bi se nepropisno postavila cijena financijskog instrumenta na drugom mjestu trgovanja ili izvan mjesta trgovanja);
  - (f) praksa utvrđena u točki 2. podtočki (d) ovog odjeljka, koja se obično naziva „manipulacija među proizvodima” (trgovanje financijskim instrumentom kako bi se nepropisno postavila cijena povezanog financijskog instrumenta na drugom ili istom mjestu trgovanja ili izvan mjesta trgovanja);
  - (g) praksa utvrđena u točki 5. podtočki (e) ovog odjeljka, koja se uobičajeno naziva „uslojavanje” (engl. *layering*) i „zavaravanje” (engl. *spoofing*);
  - (h) praksa utvrđena u točki 4. podtočki (e) ovog odjeljka, koja se obično naziva „bombardiranje” kotacijama” (engl. *quote stuffing*);

- (i) praksa utvrđena u točki 4. podtočki (f) ovog odjeljka, koja se uobičajeno naziva „zapaljenje” (engl. *momentum ignition*);
  - (j) davanje naloga za trgovanje kako bi se privukli drugi sudionici na tržištu koji primjenjuju tradicionalne tehnike trgovanja („spori trgovci”), a potom brzo mijenjanje tih naloga na manje povoljne uvjete, u nadi da će se ostvariti dobit od priljeva naloga za trgovanje koje daju „spori trgovci”, što se obično naziva „zadimljavanje” (engl. *smoking*).
7. Prakse kojima se određuje pokazatelj iz Priloga I. odjeljka A točke (g) Uredbe (EU) br. 596/2014:
- (a) praksa utvrđena u točki 5. podtočki (d) ovog odjeljka, koja se obično naziva „utjecanje na zaključnu cijenu” (engl. *marking the close*);
  - (b) praksa utvrđena u točki 1. podtočki (a) ovog odjeljka, koja se obično, na primjer u kontekstu vlasničkih vrijednosnih papira, naziva „suradnja u tajnosti na prodajnom tržištu nakon inicijalne javne ponude na kojem sudjeluju osobe koje surađuju u tajnosti”;
  - (c) praksa utvrđena u točki 1. podtočki (b) ovog odjeljka, koja se obično naziva „stvaranje donje ili gornje granice u strukturi cijene”;
  - (d) praksa utvrđena u točki 2. podtočki (c) ovog odjeljka, koja se obično naziva „manipulacija među mjestima trgovanja” (trgovanje na jednom mjestu trgovanja ili izvan mjesta trgovanja kako bi se nepropisno postavila cijena financijskog instrumenta na drugom mjestu trgovanja ili izvan mjesta trgovanja);
  - (e) praksa utvrđena u točki 2. podtočki (d) ovog odjeljka, koja se obično naziva „manipulacija među proizvodima” (trgovanje financijskim instrumentom kako bi se nepropisno postavila cijena povezanog financijskog instrumenta na drugom ili istom mjestu trgovanja ili izvan mjesta trgovanja);
  - (f) sklapanje aranžmana kako bi se izmijenili troškovi povezani s ugovorom za robu, poput osiguranja ili vozarine, s učinkom utvrđivanja cijene namire financijskog instrumenta ili povezanog promptnog ugovora za robu na neuobičajenu ili umjetnu razinu.
8. Praksa utvrđena u točki 2. podtočki (c) ovog odjeljka te navedena i u točki 5. podtočki (c), točki 6. podtočki (e) i točki 7. podtočki (d) ovog odjeljka relevantna je u kontekstu područja primjene Uredbe (EU) br. 596/2014 u pogledu manipuliranja među mjestima.
9. Praksa utvrđena u točki 2. podtočki (d) ovog odjeljka te navedena i u točki 5. podtočki (c), točki 6. podtočki (f) i točki 7. podtočki (e) ovog odjeljka relevantna je u kontekstu područja primjene Uredbe (EU) br. 596/2014 u pogledu manipuliranja među mjestima, uzimajući u obzir da cijena ili vrijednost financijskog instrumenta može ovisiti o cijeni ili vrijednosti drugog financijskog instrumenta ili promptnog ugovora za robu ili imati učinak na cijenu ili vrijednost drugog financijskog instrumenta ili promptnog ugovora za robu.

ODJELJAK 2.

POKAZATELJI MANIPULATIVNOG PONAŠANJA POVEZANI S UPOTREBOM FIKTIVNIH POSTUPAKA ILI SVAKOG DRUGOG OBLIKA OBMANE ILI PRIJEVARE (PRILOG I. ODJELJAK B UREDBE (EU) br. 596/2014)

1. Prakse kojima se određuje pokazatelj iz Priloga I. odjeljka B točke (a) Uredbe (EU) br. 596/2014:
- (a) širenje lažnih ili obmanjujućih informacija putem medija, uključujući i internet, ili nekim drugim načinom, koje rezultira ili bi moglo rezultirati kretanjem cijene financijskog instrumenta, povezanog promptnog ugovora za robu ili proizvoda na dražbi na temelju emisijskih jedinica u smjeru koji je povoljan za poziciju koju drži ili za transakciju koju planira osoba, ili više njih, koja je zainteresirana za širenje informacija;
  - (b) otvaranje pozicije u financijskom instrumentu, povezanom promptnom ugovoru za robu ili proizvodu na dražbi na temelju emisijskih jedinica i zatvaranje takve pozicije neposredno nakon objavljivanja i isticanja dugog razdoblja držanja ulaganja, što se obično naziva „otvaranje pozicije i neposredno zatvaranje nakon njezina objavljivanja javnosti”;
  - (c) praksa utvrđena u odjeljku 1. točki 4. podtočki (c), koja se obično naziva „umjetno povećanje cijene i prodaja” (engl. *pump and dump*). Ta se praksa može prikazati i sljedećim dodatnim pokazateljima manipuliranja tržištem:
    - i. širenje vijesti putem medija koje su povezane s povećanjem (ili smanjenjem) kvalificiranog udjela prije ili ubrzo nakon neuobičajenog kretanja cijene financijskog instrumenta;
    - ii. pokazateljem utvrđenim u odjeljku 1. točki 5. podtočki (d) podtočki i.:

- (d) praksa utvrđena u odjeljku 1. točki 4. podtočki (d), koja se obično naziva „obezvrjeđenje i unovčenje” (engl. *trash and cash*). Ta se praksa može prikazati i pokazateljima utvrđenima u odjeljku 1. točki 5. podtočki (d) podtočki i. i točki 1. podtočki (c) podtočki i. ovog odjeljka;
  - (e) praksa utvrđena u odjeljku 1. točki 3. podtočki (d), koja se obično naziva „prikriivanje vlasništva”;
  - (f) kretanje ili skladištenje stvarne robe, što bi moglo stvoriti obmanjujući dojam o ponudi, potražnji, cijeni ili vrijednosti robe ili predmeta isporuke u financijskom instrumentu ili povezanom promptnom ugovoru za robu;
  - (g) kretanje praznog teretnog broda, što bi moglo stvoriti lažni ili obmanjujući dojam o ponudi, potražnji, cijeni ili vrijednosti robe ili predmeta isporuke u financijskom instrumentu ili povezanom promptnom ugovoru za robu.
2. Prakse kojima se određuje pokazatelj iz Priloga I. odjeljka B točke (b) Uredbe (EU) br. 596/2014:
- (a) praksa utvrđena u točki 1. podtočki (a) ovog odjeljka. Ta se praksa može prikazati i unošenjem naloga za trgovanje ili transakcija prije ili ubrzo nakon što sudionik na tržištu ili osobe za koje se javno zna da su povezane s tim sudionikom na tržištu izrade ili prošire istraživanja ili preporuke za ulaganje koji su suprotni od javno dostupnih istraživanja i preporuka;
  - (b) praksa utvrđena u odjeljku 1. točki 4. podtočki (c), koja se obično naziva „umjetno povećanje cijene i prodaja” (engl. *pump and dump*). Ta se praksa može prikazati i pokazateljem utvrđenim u točki 2. podtočki (a) podtočki i. ovog odjeljka;
  - (c) praksa utvrđena u odjeljku 1. točki 3. podtočki (d), koja se obično naziva „obezvrjeđenje i unovčenje” (engl. *trash and cash*). Ta se praksa može prikazati i pokazateljem utvrđenim u točki 2. podtočki (a) podtočki i. ovog odjeljka.
-